

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Čehi o verstvu v politiki.

V zadnjem listu smo kratko omenili, kako misli eden izmed dveh glavnih, narodnih organov o načelih, ki vero preveč v politiko mešajo. Denes hočemo navesti, kako konservativnejša stran narodne stranke, kateri služi „staročeški „Pokrok“ za glasilo o tem misli. „Pokrok“ piše: „Med hladno preudarjajočimi omikanci češkimi je v tem ena misel, da je narod češki z religioznimi boji v preteklem pol tisočletji že dosti in zadosti trpel, in da bi ne bilo nič bolj nepotrebno, nego da bi v našem veku ponovili boje, v katerih je naša domovina pred stoletji skrivavala, in je čudno, da jih naš narod nij plačal s svojim življenjem.“

„Kakor v ogledu na preteklost, tako v oziru na sedanost prepovedujejo se domoljubu verski razpori pri nas. Mi bojujemo boj za obstanek svoj, naroden in političen, boj teški, dozdej nedoločeni; nevarno postavljenje ne dovoljuje, da bi svoje moči drobili... Z dveh strani se v teh rečeh ruši domači mir: v imenu liberalizma in v imenu vere. Oboje počenjanje je škodljivo. Ne moremo verovati, da bi se s krščansko pobožnostjo, z religijo ljubezni, skladalo širjenje sovraštva in da bi ustanova, ki ima ljudstvo oblažiti, služila za njegovo razkosovanje. In tudi liberalizma ne razumemo tako, da bi liberallec smel terjati, naj se vsi z njegovim verskim ali neveriskim nazorom skladajo. Tu velja za oba dela strpljivost.“

„Strast, katera zaslepuje, more skaziti vse, dobro reč spremeniti v škodljivo. Le slepa strast more vesti k temu, da bi v imenu vere ali liberalizma metal se med

nas prepir. Tako na pr. je matematika koristna in dobra reč, ali neumno bi bilo, ko bi kdo rekel, da kdor se ne peča z matematiko, je butec in neumnež“...

Po tem „Pokrok“ tudi ostro obsojuje postopanje in govorjenje nekih duhovnov v katoliško-političnem društvu, ter jim očita strastnost in netoleranco.

Vidite tako sodijo konservativni staro-Čehi, tako sodijo politiki. In pri nas? —

Naj omenimo, kako še drugi, tudi staročeški organ sodi, namreč „Politik.“ V članku od 10. julija popisuje strahovitosti, ki so se v časih „belega straha“ (la terreur blanche) v l. 1795 in 1815 godile na Francoskem, ko so fanatiki francosko ljudstvo „v imenu katoliške vere, ki je v „nevarnosti“ proti vsem republikancem naščuvali. Tudi zdaj, misli „Pol.“ (in ima prav), se poskuša na Francoskem enaka reakcija v imenu vere. „Pol.“ izrazuje prepričanje, da če se hierarhiji na Francoskem to posreči, bode to na škodo Francoski in cerkvi sami. Časi so drugi postali in ljudje tudi. Stari pripomočki ne pomagajo več, ali pa nimajo učinkov. To bi tudi v Rimu že lahko vedeli.“

Torej naši bratje drugi Slovani ne marajo nič za reakcijo, katero nekateri prenapeti duhovniki v novjšem času hočejo tudi pri nas uvesti in nas posiliti, da bi jo mi Slovenci branili ali celo prosili. A neudajmo se z zastavo narodnosti in svobode!

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 12. julija.

Ministerstvo vsak dan kako društvo razpusti. Učiteljsko društvo v Badenu

na Avstrijskem je, kakor več drugih, tudi razpuščeno zaradi svojih sklepov proti kaznovanju Bobiesa. Nemški ustavoverni listi in med temi celo „N. Fr. P.“ grajajo Stremayerja, da je postal klerikalen in vse na ljubo stori kardinalu Rauscherju.

Na Češkem, kakor pri nas, začenja vedno ostreje postopati neka stranka, katera išče svoje nazore v srednjevekem verskem fanatizmu. V poslednjem listu smo omenili članek v „Narodnih Listih“ zoper jezuitsko politiko. Temu članku je povod shod katoliško-političnega društva v Bernu na Moravskem. Pri tem shodu je neki duhovni dr. Borovy hudo grajal praški mestni zastop, da nij sklenil ustanovo vsakoletne maše za rajnim Pštrošom. Dr. Eduarda Gregrja je ta mož v svoji „sveti“ jezi imenoval glavnega orang-utanga in praški mestni zastop zbor orang-utangov, šimpansev in goril, katera bitja še pravice nemajo govoriti o ustanovih, ker kaj tacega nimajo na dnevnem redu. A gledišča pa zidajo, v katerih se živinske strasti do neba povzdigujejo. Dr. Borovy potem naznanja, da se bode sklical poseben zbor, ki bode imel skrbeti, da se pri prihodnjih volitvah ne bodo volili taki orang-utangi. Govornik končno skoči 200 let nazaj v čase, kateri bi njemu tisočkrat ljubše bili od današnjih in si nazaj želi dobo po bitki pri Beli gori. Tačas je zmagała pravična stvar! —

Na Ogerskem misli vlada vpeljati novo ravnanje pri prepirih o malenkostnih stvarih in je sestavila poseben odbor, kateri ima napraviti načrt postave. V tem odboru vladajo različna mnenja. Sodniški načelnik Vavrik in drugi so proti temu, da bi se malenkostne civilne stvari administrativnim uradnikom v presojo prepustile. Pravdnštvo in uprava sta komaj ločena, a že bi se zopet združila. Take ponavljajoče se spremembe motijo pravni čut ljudstva. Posvetovanje še nij dognano.

Listek.

Nedeljska pisma.

V.

Pred sobano ranjcega slavnega ljubljanskega škofa Volfa je stal jesenskega dne star slovenski kmetič s ptičnikom v roki, v katerem so frfetal debeloglavi kalini. Škofov sluga je odpravljaj kmeta, a ta nij ubogal, temuž želel z gospodom škofom samim govoriti. Škof Volf zares pride ven, in na njegov ogovor ponudi mu kmetič svoje ptiče, rekoč: „Gospod ali kupite kaj korarjev?“

Škof osupneno pogleda prodajalca.

„Da, da“, nadaljuje oni, „to je korar“ — ter pokaže enega rudečih kalinov, „veliko je, pa malo poje.“

Kronist, ki nam je ohranil to nedolžno anekdoto, pripoveduje še, da je škof precej vse „korarje“ kupil, ter kmetu dal dobrovoljni svet, naj se v drugo za svojo robokake menj izpodtekljive reklame posluži.

Gospica moja! Jaz ga že v duhu vidim tistega rudečeličnega kaplana Kluna, kako bo na vse kriplje dokazoval, da vse to nij res, da je laž, — grda ostudna laž, — in h koncu ne bo dejal, kakor bi moral, ker je „kri od krvi“: „Oče, odpusti jim, vsaj ne vedó, kaj delajo!“ Temuž vzel bo najostrejšo svoje pero v roke, in v prihodnjem fevdalnem „Vaterlandu“ bomo brali žolčni ekstrakt krščanske ljubezni, razlit čez nas borne ovčice, ki se odtegujejo pastirju. Pa res, prav pastirske „manire“ ima ta kaplan Klun; škoda, da je iz Ribnice doma — človek bi sodil, da je iz kakih družih rovt, kjer „po stari šegi še —“ gospica, skoro bi bil zlorabil klasično besedo, ki je sicer v naši mladej literaturi menda zaradi svoje „nicht hoffähigkeit“ samo enkrat na odličnem mestu tiskana, katera beseda pak vendar kaže, da je naš rod še krepak in čvrst v svojih izrazih, in nikakor ne obližen od onih hinavsko-slinastih križolomov, ki prevladujejo den denes svet.

Tist kaplan Klun torej, — gospica, oprostite, da denes nikakor ne morem pri reči ostati. Vsaj kadar zapišem ime današnjega svojega ljubčka, splavajo moje misli — ne po belem svetu, — ne, — temuž v prvo do lepih ljubljanskih gospodičin, ki poslušajo pobožnega srca in nedolžnih očij vsako nedeljo pridigo onega rudečeličnega kaplana. V drugo se zavrite moje misli o katoliško-društvenih ljubljanskih kuharicah, ki obiskujejo sleherni dan njegovo mašo, tretje pak se zedinijo vsi občutki in vse misli na stanu, ki ima mej ženstvom sploh in vzlasti mej ljubljanskim naj več zastopnikov, in o katerem pojo:

„Oj, čudni stan
Treijalski stan.“

Gospica! Mene mrazi, vsaj spomin na „konjsko uzdo“ ino na „volovski rep“, katera imata tak vpljiv, da umirajoče kuharice —, me nič kaj prijetno ne pretresa.

Pa vrtna se „ad rem“, gospod Klun uže nemiren postaje, ker govoriva toliko o

Vnanje države.

Francoski monarhisti še skrbijo za to, da v sedanjih pasjih dnevih svet nij čisto brez političnih novic. V Paray le Monial so kvasili nekateri izmed njih take bedastoče, da se jim po pravici smeje celi izobraženi svet. Posebno se je odlikoval v tej zadevi poslanec Belcastel, poslanec Boisson pa je pridigoval naravnost križansko vojsko proti Italiji. K sreči je na Francoskem tudi pametnih ljudi še nekaj. — Narodna skupščina je zborovanje za nekaj dni odložila, da se bodo udeležili poslanci velike parade 80.000 mož, ki bo perzijskemu šahu na čast v Parizu. Monarhisti so hoteli imeti tudi svoj delež pri svečanostih, in Villain je stiščal do tega, da se udeleže in corpore. — Lijonskemu prefektu Ducrosu tudi to ne dopade, da bi republikanski mestni zastop v važnih slučajih po noči zboroval, zato je odboru to prepovedal. Mestni odbor je zoper to protestiral.

Novo **italijansko** ministerstvo je priseglo v sredo kralju zvestobo. Minghetti je prevzel predsedništvo in finance, Visconti-Venosta vnanje, Cantelli notranje zadeve, Vigliani pravosodje, Ricotti vojsko, Saint Bon mornarstvo. Spaventa javna dela, Scialoja nauk, in Finelli kmetijstvo. Italijanski listi so z novimi ministri zadovoljni, v Vatikanu pa neki imenovanje Minghettija malo dopade. — „Liberte“ zahteva od vlade, da naj po svojem poslancu v Parizu interpelira francosko vladno zaradi sovražnih govorov v Paray le Monial.

Votum **španjskih** kortesov, ki daje vladi večjo oblast, da zatara upor Karlistov, je bil v Bilbao in drugih severnih mestih z navdušenjem sprejet. Poveljništvo proti njim je prevzel sedaj skušeni general Martinez de Campos. „Nespravedljivi“ so trdili v kortesih, da ima narod pravico, upreti se orožjem suspendiranju ustavnih garancij. Pi y Margal je rekel na to, da na vsak način treba, da se narod prepriča, da se morajo postave spoštovati. Zbor je nato z veliko pohvalo sprejel vladni predlog. V Sevilji so narodni prostovoljci zopet ustanovili red. Znani Santa Cruz je dal baje nekega angleškega dopisnika tako mučiti, da je vsled tega umrl.

Na **Pruskem** je Bismark zopet premagal svoje nasprotnike pri cesarji, kakor je videti. Govorilo se je že, da bode Balan, prejšnji poslanec pruske vlade v Bruselji, imenovan za pruskega ministra vnanjih zadev. A sedaj še „Krz. Ztg.“ piše, da iz tega ne bo nič. Oficijozni listi pišejo, da je tudi razpor med Bismarkom in Roonom poravnal. Minister Delbrück gre za nekaj časa na odpust.

Nemški vojaki, ki so še na Francoskem, so se jeli počasi odpravljati za odhod. Odit

bi morali po pogodbi že 10. t. m., a vsled vladnih prememb na Francoskem se je to nekoliko zakasnelo. Sedaj pa odvažajo železnica dan za dnevom ogromen vojni material, katerega so imeli Prusi pripravljenega v Belfortu, ako bi se bila vojska ponovila. Do 31. julija zapuste Prusi vse francoske kraje razen Verduna. General Manteuffel je bil 4. t. m. sam v Belfortu, da je dal poslednje za odhod. Sprejel je pri tej priliki tudi mestne oblastnike, ter hvalil francosko pridnost in domoljubje, ki bosta v malo letih pridobila velikemu narodu zopet prejšnji upljiv.

Angleži so morali pustiti Ašantijem mesto Elmino, katero so kupili pred par leti od Nizozemcev, ter se umakniti v forte pri morji. Pred odhodom so mesto zažgali, kar se nam zdi prav barbarično. Ašantiji so sedaj gospodarji celega bregovja od Elmine do Cap Coast Castle.

Prejšnji **turški** vezir Mahmud, kije bila poslednji čas sultanov namestnik v Kostambul, je poklican v Carigrad, da se opraviči.

Dopisi.

Iz Cerknice 11. jul. [Izv. dop.] — Znano navado dopise kovati iz katerega god okraja jel je ostareli ljubljanski kovač posebno v novejšem času z nekako manijo prakticirati. Posebno veselje ima mož planiti „iz Notranjskega“ „iz savinske doline“ „od Drave“ itd. ter nakopičiti celo rajdo izmišljenih reči in perfidnega obrekovanja, češ, lahkoverno ljudstvo drugih krajev bode mislilo, hm, v teh in onih krajih so teh in teh misli o tem in onem možu tako pišejo, gotovo bo to resnično, saj so ljube „Novice“ to prinesle, tako bo pravo. A mož, ki v politiki ne hodi v škornjih ampak v „copatah“, ne sprevida, da ta list že zdavnaj vsemu omikane mu slovenskemu narodu nij več „koran“, da mu nij kar bi mu moral biti, v poduk, v povzdigo omike, v izbujo narodne zavesti in t. d., marveč kar obrekuje može, o katerih je ljudstvo že zdavnaj preverjeno, kaj so domovini, kaj jih vodi in koliko so res žrtovali in žrtujejo še, — seje med Slovence prepir in srd, cepi itak slabotni narod v stranke in je predrzen dovolj, na čelu lista pozivati k neslogi, sovraštvu in pogubnem razdvojenju narodnih moči. — A o tem denes ne; hočem le famozni v Ljubljani skrpani dopis iz Notranjskega v „Novicah“ dne 9. t. m. malo pojasniti. Kot rojen in dosedaj vedno

med svojim ljudstvom živeč Notranjec poznam dobro tukajšnje razmere, bila mi je mnogokrat priložnost pri svojih opravilih v raznih krajih o mnenji ljudstva glede ene ali druge zadeve se osobno prepričati in iz ust prostega in prosto mislečega ljudstva slišati zdravo in neokuženo mišljenje o raznih stvareh. — Glede jezuitov konstatujem za denes le to, da ko so pred 4 leti jezuiti hodili po Notranjskem, slišal sem od mnogih mož, da tacega preklinjevanja in rotenja, a tudi tacega govorjenja o nečistosti še nikdar niso čuli od svojih domačih duhovnov, kar so čuli pri misijonih, da, družinski očetje še celo otrok več v cerkev pustili niso da jim je krščanski čut in skrb za svoje otroke zabranila, že itak preveč vedočo mladino pošiljati pohujšanju v naročje. Z imenom bi lahko naštel, ako bi na to prišlo, take može, ki pa niso bili, kakor bi „Novičar“ rekel „bele vrane“, tako tudi take ki so tožili o družinski neslegi vsled tega. Saj tudi nekateri pametni župniki niso dovolili misijona v svoji fari; zakaj ne, se nijsem brigal, to naj pozve J. B. kmet v Ljubljani, saj ima priložnost pri enem taci župnikov osobno se informirati. Odgovoril pa mi bo morebiti „mož“ da to bi znal le „brezverski“ oče odgovoriti; a rečem mu, to sem čul od mož, katere znaš sleherni večer slišati moliti s svojo družino, take nam tedaj vendar ne bo krstil za „brezverske“. — V omenjenem listu „Novic“ udriha zopet po stari svoji navadi po „Sl. Narodu“! Mar misli res, da bo nam Notranjecem on diktiral tudi naše misli, da ko ščuje na „Slov. Narod“, da je „brezverski“ list, da ljudem skruni „vero“, (kaj pak!) da jim jemlje krščanski čut itd. da bo s tem „Slov. Narod“ izpodkopal? Bedarija Noviška! Saj se poznamo, saj vemo kje vas čevlji tišči in kakšne vrste ljudje ste, da vam nobeno sredstvo nij prenesramno in gnjusobno, ako je treba poštene in ne za svoj žep delajoče narodnjake črniti in obrekovati. Mi smo s „Sl. Narodom“ popolnem zadovoljni v vsacem oziru, le edino željo imamo, da bi on takrat, ko „Novičar“ maha s cepcem ne molčal, saj ima moči in gradiva dovolj. Z veseljem pozdravljamo „Slov. Tednik“ naj se ne ustraši taci napadov, kakor je v dopisu J. B. znanega nam kmeta v Ljubljani, taci

ženskih, mesto o njem, in h koncu poreče še morda kakov porednež, da ima ta najina govorica poseben uzrok.

Sedanji „hofrath“ Kromer — gotovo ga poznate gospica! — je imel tudi to slabo navado, da je iskal za vsako nedolžno besedo bog zna kaj — bil je tudi Ribničan, in je še vedno pravi rešetar — naših terjatev. Kromer in Klun — kako neizpodtekljiv je glas teh imen, in vendar se bo morda kdo izpodtikal nad njima; — pravijo, da sta si bila ta dva gospoda enkrat v „žlahti“, — pa jaz tega ne vem; in kaj je meni tudi vsa „žlahta“ mar!

Saj veste, gospica moja, da sem Vam pisal enkrat o nekem grofu in njegovej „žlahti“, — pa celo izbrano „žlahto“ so mi takrat že na papirji konfiscirali; zato pa o taci „žlahtah“ nič kaj rad ne pišem, in kadar mi moj krojač poroča, da sva si tudi še nekoliko v „žlahti“, si zatisnem oči in ušesa.

Torej nazaj h Klunu! Ko je bil ta mož še fant, in je v svojem gimnazijskem teku do neizogibljivih „cepovih let“, katerih mu

je bilo velikansko število namenjenih, ga je srečal, — dneva in ure ne vem — ljubeznjivi bog Amor, in zasadil mu je se svojim lokom strupeno pušico globoko v srce — tako globoko, da je sklenil naš denašnji kaplan — tedaj osmošolec — medicino studirati. Pa njegov strije, tudi dobro znana osoba, mu je kazal zlate gradove in mastne službe, ako zapusti pregrehe tega sveta — in naš junak je — pil pozabljenje. Izlegel se je v štirih letih svetega kokotanja ko denašnji rudečelični delavec v vinogradu gospodovem, in akoravno si v svetih trenutkih postavlja pred oči neminljivost svojega stanu ter milovaje gleda na nas borne zemljane, katerim nij dano uživati blagrov in sreče njegovega kaplanovanja, mu vendar mora v urah, ko se ga loti nekav moralni „Katzenjammer“, pretresati srce neusmiljeni opomin tekočih let: da je zgrešil svoj poklic! In „cepova leta“ se svojimi sladkimi spomini mu grenijo — oh bog obvaruj — zakaj pa mož tako dobro izgleda?

In gospica, ko bi jaz v večje poveličanje

svojega denašnjega junaka in njegove „sorte“ recital Preširnovu kitico. Ne, ne, v nobeno dotiko je nečem in ne smem spravljati ž njim, samo radi njene subjektivne lepote je hočem omeniti:

„Tak čaka zastonj, in zastonj se kesa
Nazaj mej ljudi se Senanus podá.
Od tod se meni ženstva ne bojé,
Za dušo in truplo njih radi skrbé!“

Kakor je omenil „Narod“ v petek, bode se naš Klun zaradi neke reflexije iz svojih vže omenjenih „cepovih let“ zagovarjal pred sodnijo! „Kruota vidiš ágij!“ je djal Ribničan, ko je „arnka“ pekel. V nedeljo, draga moja gospica, bodete šli v cerkev in tam zvesto poslušali mladega vnetega kaplana, kako Vam bo na srce polagal zlati izrek, ki je postal dendenes ironija: „Ljubite se mej soboj!“ Solnce bo sijalo skozi visoka okna, — tako mirno — tako jasno, čez širno plan pa bo donel melodični glas zvonov krog in krog oznanovaje — molčiva, gospica!

Baptista.

perfidij in nesramnostij smo od njega vsak teden vajeni čuti. — Vam pa, novični copatarji, zakličemo: Umijte si s svojim patronom vred popred roke, da se vam ne bodo znali na vsakem prstu petaki, stotaki in drugi — aki, in s čistimi rokami pridite še le pred ljudstvo! To Vam svetuje več Notranjcev.

Iz hrenovske župnije 11. julija [Izv. dop.] Še le pred 5 dnevi priromala je bolezen „uščev“, iz sosedne župnije slavinske tudi v našo. Do predvčeranjem bilo je le malo bolnikov, in še ti niso bili kaj v nevarnosti, včeraj je pa ta bolezen začela bolj razsajati, posebno minulo noč jih je več napala, tako da je zdaj v vseh vaseh polno bolnikov. Nekatere, ki so bili že skoraj dobri, poprijela je zopet, pa še mnogo huje kakor popred. Dosedaj nij še nobenega mrtveca zaradi te bolezni. Kakor se vidi ta bolezen nij tolikanj nevarna, samo da se bolnik varno drži, da se ne prehladi, ker če se prehladi, nij več zdravila. Hvale vredno se obnašata gg. Karel Jančingar kaplan pri Hrenovcah in pa okrajni zdravnik iz Senožeč.

Ravno zdaj ko to pišem sem zvedel da je v Stranah ena žena umrla, katera je zapustila 5 otrok. V tej vasi se je najprvo v naši župniji oglasila. Ravno kar zopet pravijo, da je ena ženska umrla v Landolu, katera je tudi zapustila 5 otrok ravno tako ena na Studenci.

Iz Zagreba 11. jul. (Izv. dop.) Mi Hrvati imamo to nesrečo, da vse kar dosežemo, dosežemo težavno, po časi in kesno. Koliko težav in koliko časa je samo revizija nagodbe zahtevala! S končno doseženim porazumljenjem, smo mislili, da smo vendar enkrat na kraju konca. Pa ne! od nas zahteva se še več potrpljenja. Prvi čin za uvedbo in oživitvorenje nove nagodbe je nova vlada. Vsak dan pričakujemo imenovanje Mažuraniča za bana, pa dan za dnevom preide, in dan za dnevom spet preide, imenovanja pa le nij. Zmirom se pravi: danes ali jutri bo „Wienerica“ prinesla naj višje ročno pismo, pa „denes“ preide, in „jutri“ tudi preide, naj višjega ročnega pisma pa le nij. Kdo to zadržuje? Svet pravi, da nikdo drugi nego Rauchijanci. Petletnim vladanjem podrovali so sistematično celo deželo, in po teh svojih podzemeljskih rovih tekajo sedaj sem ter tje, ko da se za nje sodnji dan bliža. „Ne dajte za boga narodnjakom vladno krmilo v roke, oni so sovražniki Magjarov!“ to je tista pesem, ki jo Rauchijanci v vseh mogočih variacijah Magjarom v uha trobijo, in — Magjari jih res poslušajo. V tem leži baje uzrok zatezanja banovega imenovanja in ustrojenja nove vlade. Narodna naša stranka je ogerskim državnikom obečala, da bo naš sabor revidirano nagodbo potrdil, če se bo narodna stranka na vlado poklicala. Rauchijancem — bog jih šentaj — je na tem ležeče, da naš sabor novo nagodbo zavrne, in za voljo tega delajo na vse pretege, da se v Zagrebu ne ustroji narodnjaška vlada. Rauch je rekel, da se bodo njegovi privrženci v saboru celo z Makančevno stranko proti potrjenju nove nagodbe zedinili. Makanču je gotovo na tem ležeče, da se njegova še slabahna stranka ojači, take elemente pa, kakoršnji so Rauchijanci, bo pa gotovo od sebe odbijal. Pošten vojščak ne zavezuje se s tolovaji in razbojniki. Naše Rauchijance bodo Slovenci naj bolje pojмили, če rečem, da so na Hrvatskem to, kar je

„pravna“ stranka na Slovenskem. Dajte Slovenci Costo in Hermana Nemcem nazaj, ti naj vam pa naša dva povratijo in spet bo mir in sloga v domačej hiši, katero sta imenovana **tujca** tako grdo skalila.

Domače stvari.

— (Iz Laškega trga) na slov. Štajerskem se nam piše 11. julija: Včeraj 10. t. m. so vlaki južne železnice več kot trideset duhovnikov semkaj na Laško privlekli k neki konferenciji, ki je bila pri tukajšnjem g. nadžupniku. Pri tem shodu so tudi duhovniki drugih dekanij bili navzočni. Brž ko ne je bila cela ta konferencija samo posvetovanje tako imenovane „rechtsparthei“ za prihodnje volitve. — Če v našem okraji „pravna“ stranka v resnici misli, da bode kdo glasoval za njenega kandidata, se hudo moti. Naši volilci so izvrstni narodnjaci, a reakcionarnih nakanov oni nikoli ne bodo podpirali. To si naj zapomnijo duhovni gospodje in naj zopet postanejo narodnjaci, ne pa da s vsiljenjem „pravnega“ programa motijo narodno edinost.

— (Nova šola.) Občina Donaška gora pri Rogateci je sklenila, si svojo šolo zidati. Dozdaj so morali šolarji hoditi v daljni Rogatec, kar nij bilo na korist izdatnemu poduku. Mnogo občin je še, kjer bi trebalo šol, da se širi omika med ljudstvom.

— (Vajsenfeldsko jezero) je obiskal cesarjevič Rudolf. Potem je šel na znano goro Dobrač.

(G. Fr. Šuklje.) Slovencem znan po temeljitem spisu v „Zvonu“ — naredil je profesorske izpite za zgodovino in geografijo na srednjih šolah z odliko. Imamo torej enega izvrstnega profesorja več.

— (Pred ljubljansko sodnijo) je bil 9. t. m. davkarski oficijal Conte Marchetti tožen zaradi zlorabe uradniške oblasti, a spoznan za nekrivega.

— (Iz Šoštanja) na slovenskem Štajerskem se nam piše 10. julija: Ta teden imamo vsak dan dež in tudi toča nam je že škodo delala. Te dni je trikrat strela udarila na različnih mestih; pogorela so splotja Zabreznikova blizu našega trga. V tukajšnjih bližnjih vinogradih je še precej polno; samo tam, kjer je mrz meseca aprila mlade rozgve požgal, kaže se prazno. Vsakako pa pričakujemo boljše letine, kakor lani.

— (Družba sv. Mohora.) Tisk letošnjih družbinah knjig bode te dni končan. Ravno kar je dovršen V. zvezek: „Živali v podobah“. Obsega 8½ tiskanih pol in opisuje raznovrstno golazen: želve, kornjače in črepahe: krokodile, kuščarje, zmaje, strupene in nestrupene kače, in izmed dvoživk: žabe, močerade in pupke. Kdo ne ve, koliko abotnega in napačnega si prosto ljudstvo ravno o teh živalih pripoveduje? Nekaterim med njimi pripisuje čeznatorne moči, druge si domišljuje kolikor mogoče skrivnostne in pošastne; na nekatere osnuje mnogo vraž in predsodkov — vse to le zaradi tega, ker jih bliže ne pozna. Zato je bila g. pisatelju skrb, v tem snopiču temeljito in mikavno opisavati, kako golazen živi in kaj dela, katera je človeku na korist in katera na kvar in škodo itd. Nadejamo se, da bode tudi ta knjižica podučna in kratkočasna za vse vrste družbinah udov;

zlasti bode ustregla učiteljem in učencem ljudskih šol. Opis pojasnjuje 33 lepih podob. — „Koledar“ bode do 20. t. m. dotiskan. Razen imenika in navadnih oznanil obsegá sledeče berilo: 1. Domači poduk o novi meri in vagi. 2. Povest: Deveterih enega. 3. Životopis: Jan. Sobieski. Poljski kralj. 4. Naravoslovno razpravo: O zvezdah repaticah. 5. Potopisne črtice: Pogled na notranjo-Kranjsko in 6. Besedo: Slovenskim fantom. Redna razpošiljatev knjig se prične z mesecem avgustom; le gg. poverjeniki po glavnih mestih dobé knjige še v tem meseci, da jih razdelijo, predno nastopijo šolski prazniki.

„Besednik“.

— (Smešnice iz Ljubljane.) Katoliško-politično društvo v Ljubljani, pod Costovim komandom je izreklo svoj „anatema“ črez „Slovenski Narod“ in „Slovenski Tednik“. Neki trafikant Tomaž (pa ne neverni, ampak prisegajoči na vsako besedo Costovo) Pirnat je omenil, da mu je ravno kar prišel v roke nehak časnik za „kmečke ljudi“, v katerem nij našel nič posebnega novega, razen prav grdega (?) zasramovanja zoper očete jezuite, in on (Tomaž Pirnat) upa, da tak list bo vsak „pameten“ človek v kot zagnal. Dalje je, kakor „Danica“ poroča, tist Klun pojasnil, kako grdo sovražljiv naši katoliški reči je začel biti „Sl. Nar.“ in z njim vred novi „Tednik“, katerega že prvi list tako lažnjivo psuje oo. jezuite. Pritegnili so še drugi, pravi „Danica“, in zbor trejalk je potrdil „škodljivost“ teh listov, ki si jih katoliško-politično društvo ne upa imeti v svojih prostorih in tudi drugim po deželi odsvetuje njuno branje. Ali sta „Slov. Narod“ in „Tednik“ potem bila slovesno sežgana ter njih pepel raztrošen po vseh vetrovih, o tem ne poroča „Danica“. — Pač pa ošteva ta list graške slovenske dijake. „Žalostno prigodbo“, pripoveduje „Danica“ s solznimi očmi, „ki zadeva nas Slovence, moram omeniti. Dozdaj smo bili vedno prepričani, da slovenski dijaki tukajšnjega vseučilišča so pametni mladeniči, ki se drže svojega uka in katerim so pri srei svetinje lastnega naroda. Pa ta teden so se nepričakovano (zakaj nepričakovano? shod je bil javno razglašen) zbrali in se očitno od ustnih izročil klerikalnega gospostva emancipirali“. „Danica“ se s tem hoče tolažiti, da je „Kranjcev“ bilo menda prav malo pri shodu, večidel pa iz spodnjega Štajerja. Končno dela dijakom dolgo pridigo, s katero pa nečemo mučiti svoje čitatelje. Za danes naj bode dovolj teh smešnosti.

Razne vesti.

* (Dvoboj). Francoski republikanski poslanec Ranc je na dvoboj pozval bonapartističnega časnikarja Paula de Cassagnac. Dvoboj je bil 7. julija ob 3. uri popoldne na francosko-švicarski meji. Dvobojnika sta se tolkla z meči. Oba sta bila ranjena, vendar nobeden nevarno. Po vrnitvi v Pariz so se nekateri fanatični bonapartisti pred hišo Cassagnacovo zbrali ter ga z živio-klici pozdravljali. Na to šo se zbirali tudi republikanci in začel se je tepež. Policija se nij vtikala v to demonstracijo. Ranc je eden najpoštenejših republikancev in je bil z Gambettom vred minister republike. Sedajna vlada ga preganja, ker bi se rada znebila tega značajnega republikanca. Cassagnac je zaničljiva kreatura.

* (Kolerá v Benetkah.) Iz Trsta se nam piše, da se tam z vsemi barkami, katere pridejo iz Benetek, ravna po kontumacijskih ukazih, ker je v Benetkah kolera razsajati pričela.

Opomenica.

Eksekutivne dražbe: 14. julija: Šrejevo, 881 gold. 60 kr. in 4010 gold. 60 kr. in 872 gld. 20 kr., Novakovo prem. blago, 1650 gld., Blažičevo, 4166 gld. 76 kr., v Ljubljani. — Rustjavo, 3250 gld., v Kranji. — Pibernikovo, 1400 gld., v Monokrogu. — Vivatova, 1755 gld. 23 kr., 211 gld. 40 kr., v Lobnici pri Mariboru. — 15. julija: Rahmetovo, 1713 gld., v Kranji. — Breskvarjevo, 1966 gld., v Litiji. — Romejevo, 2041 gld., v Bistrici. — Vivatova mlinška oprava, prem. blago in glaževina, 2096 gld. 97 kr., v Lobnici pri Mariboru. — Ladinekovo, 2100 gld., v Marenberku. — 16. julija: Robičeva, 6000, 2620, 1890, 500 gold., v Šmiklavži pri Ormuži. — Teranovo, 1850 gld., v Kranji. — Zdravjevo, 2134 gld., v Ljubljani. — Märzovo, 3100 gld., v Ptuiju. —

Umrli v Ljubljani

od 7. do 10. julija.

Franc Florjančič, čevljar, otrok, 1½ l., na sušici. — Marija Majer, mizar, otrok, 3 l., na sušici. — Jozefa Moškerc, prebivalca vdova, 79 l., na mrtudu. — Gspdena, Ana Raab pl. Rabona, hči deželnega svetovca, 48 l., na hrbišnem mrtudu. — Primus Berjak, otrok zdaj omožene Feldheim, 2 l., na osepnicah. — Ant. Gorjanc, kovač, 33 l., na mrzlici. — Franc Slabina, otrok štacunskega strežaja, 2 m., na slabosti. — Elis. Pahar, prebivalca, 83 l. — Karl Koban, otrok okrajnega sluga, 7 m., na osepnicah. — Marija Kalan, otrok krojaškega pom., 5½ l., na otročjaku. — Mat. Korenčič, delavec, 63 l., na legarji. — Usmiljena sestra Judita Komatar, v ordinu kršćanske ljubezni, 25 l., na pljuč. tuberkulah.

Tuji.

12. julija.

Evropa: Rosenberg z gospo, Preglhof iz Belgrada. — Freitag, Iéner iz Ciriha.

Pri Elefantu: Rusi iz Dolenjskega. — Sax Ottilin s sinom. Dražil iz Gradca. — Sternhart iz Celovca. — Rotter iz Vipave. — Pleško iz Trsta. — Baron de Lago z družino, de Mievška Maria iz Benetk.

Pri Malléi: Welsersheim grof z gospo iz Carigrada. — Straser, Janichen iz Dunaja. — Raukel iz Siska. — Grof Thurn iz Radoljce.

Pri Zamorel: Liebenwein iz Gradca. — Sardin iz Trebiža. — Madas iz Reke.

Dunajska borza 12. julija.

(Izvirno telegrafsko poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	68 gld.	—	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	73	40	"
1860 drž. posojilo	103	—	"
Akcije narodne banke	977	—	"
Kreditne akcije	231	—	"
London	110	80	"
Napol.	8	85	"
C. k. cekini	—	—	"
Srebro	108	50	"

Vino na prodaj.

Podpisani ima **600 veder** belega in rudečega vina na prodaj, ki se dobi skupaj od 5 veder naprej. (180—1)

V Brežicah 11. julija 1873.

Jožef Karel Krajlič.

Ces. kralj. dvorni puškar v Mariboru

Ivan M. Erhart,

priporoča: (91—7)

Puške dvocevke od spredaj za nabijati iz železa od 12 gld. do najvišje cene. puške dvocevke od spredaj za nabijati iz svila (drot) 18 " " " " Lefauchaux (lefoše) iz svila od 30 " " " " Lancaster (lénka-ster) iz svila od 44 " " " " Revolverje 8 " " " " Pistole dvocevke 2 gld. 50 kr. " enocevne 1 " 30 "

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Franjo Kocuvan, Prijazno stanovanje,

doktor vsega zdravilstva,

bivši zdravnik v občni bolnišnici graški se počasti p. n. občinstvu naznanjati, da se je kot praktični zdravnik v **Kranji (v Urihovi hiši št. 45)** naselil.

Zdravil bode vsakovrstne bolezni.

NB. Za bolne na očeh ordinira od 7. do 8. ure zjutraj. (170—4)

obsegajoče 4 sobe, kuhinjo, klet in dvorano z **vrtom** vred, se išče za mirno stranko brez otrok za Št. Jurjevo 1874.

Ponudbe naj se blagovoljno oddajo v „Annoncen-Bureau“ v Ljubljani, na glavnem trgu 313. (179—1)

Ljubljanska filijala Štirske eskomptne banke

priporoča se za izvršitev

banknih opravil vsake vrste.

Po svojem banknem in menjalnem komptoiru **kupuje in prodaja vse vrednostne papire, eskomptira menjice** po obstoječem tarifu, izdaja **nakazila** na vsa avstrijsko-ogerska in tujezemska trgovinska mesta po najzmernejših pogojih in **posoja** najceneje na vse pri borsah notirane **efekte** in **valute** 70 do 80% kursne vrednosti. Njen bankni in menjalni komptoir ima zmerom **veliko zalogo vrednostnih papirov** in opravlja **vsako borsno naročilo z najkulantnejšimi pogoji**.

Dalje **jemlje denarje na obresti** in sicer daje zdaj:

a) na Giro-Conto (knjižico) 5% obresti brez odpovedi za zneske od 5 gld. do 3000 gld.;

5½% obresti proti 15dnevni odpovedi za vsakovrstne zneske.

6% " " 90 " " " "

b) na blagajnične liste (Kassenscheine)

4½% obresti brez odpovedi, 5½% obresti proti 30dnevni odpovedi.

Za **ugodno in davka prosto nalaganje glavnice** priporoča filijala:

5½% založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 50 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 1. dan aprila in 1. dan oktobra;

5½% založna pisma avstrijske hipotekne banke

v kosovih po 100 in po 1000 gold., katera se v 10 letih s polno nominalno vrednostjo potem izžrebanja nazaj plačujejo in imajo kupone za 30. dan junija in 31. dan decembra;

9% bone otomanskega zaklada od leta 1872., kateri se bodo izplačali

13. dan julija 1877. in 13. dan julija 1878. leta,

s kuponi za 1/13. dan januarija in 1/13. dan julija, v kosovih po 100 sterlinških liber.

Ker je filijala prodajo imenovanih papirov prevzela en commission, jej je moči izvršiti vsako naročilo **po dnevnem kursu**.

Končno filijala pozornost trgovcev in obrtnikov obrača še posebno na svojo samostalno

kreditno družbo

in jih vabi, naj pristopajo. Programi o organizaciji te družbe dobivajo se v komptoiru filijale na velikem trgu, števil. 239. (92—14)

Zdaj cvete sreča v vinogradu! Največji dobiček v naj-srečnejšem slučaju 150.000 pruskih talarjev.

Načrt najnovejšega, od visoke deželne vlade dovoljenega in garantovanega denarnega ždrebanja je ravnokar izšel, po katerem ima taisto pri 81.000 srečkah, 42.000 dobitkov, ki v zneskih od 12 talarjev do event. 150.000 talarjev prusk. kurant v času najbližnjih 6 mesecev na odločbo pridejo in znamenito skupno svoto

Dveh milijonov 746.000 talarjev prus. kurant

znašajo.

To ždrebanje je v 6 razredov razdeljeno, v katerih je po višavi vloge, največji glavni dobiček znamenito propresijo dobi; tako n. pr. znaša taisti v 1. razredu 4000 talarjev, v 2. razredu 6000 talarjev, v 3. razredu 8000 talarjev, v 4. razredu 10.000 talarjev, v 5. razredu 12.000 talarjev in doseže v 6. in glavnem razredu čudno visoko 100.000 talarjev; da, v naj-srečnejšem slučaju celo 150.000 talarjev. Posebna razdelitev 42.000 dobitkov je iz originalnega načrta, ki se zastonj dobi, razvidna.

Načrtna cena originalnih srečk je za vseh 6 razredov s poštnino in stroški za dobitne zapisnike vred 72 goldinarjev b. n. za celo srečko, 36 goldinarjev b. n. za pol srečko, 18 goldinarjev b. n. za četrt srečke, 9 goldinarjev b. n. za osmino srečke.

Nasproti znamenitej obilnosti dobitkov, izvrstni garanciji, katera se za zvesto poslovanje v vsakem 15. paragrafov načrtnih določb deležnikom daje, je cena srečk resnično nepomenljiva in ker je moji glavni biri, kakor se nedavno pri poslednjem denarnem ždrebanju tako tudi že od nekdaj, sreča naklonena in sem posebno v Avstrijo največje dobitne svote pošiljal, pričakujem v bližnjem času mnogobrojna naročila, zaradi česar vsakega, kateri želi od tega solidnega denarno-dobitnega ždrebanja po mojem posredstvu originalno srečko dobiti na njegovo korist prosim, da me k temu, s pošiljatelj primernega kupnega zneska v gotovem denarju ali po nakazanju v Hamburg, naglo pooblasti.

Naročene srečke se vsak dan po prejemu naročila s prvo pošto s priloženim originalnim načrtom razpošiljajo, ravno tako dobé deležniki vsak čas ročno poročilo o izidu dobitnih vzdigategov po uradnih zapisnikih dobitkov, in v slučaju velikega dobitka na zahtevanje telegrafsko naznanilo.

Naj se obrne z naročili tem prej zanesljivo do:

Bankirja Isaac Weinberg in Hamburg.

(178—1)

Prisposlana in tisk „Narodne tiskarne“.